

EFEE

EVROPSKA ZVEZA
DELODAJALCEV NA
PODROČJU
IZOBRAŽEVANJA

EVROPSKI SINDIKALNI ODBOR ZA
IZOBRAŽEVANJE – COMITE SYNDICAL
EUROPEEN DE L'EDUCATION

Skupna izjava ETUCE/EFEE

o multikulturalizmu, demokratičnem državljanstvu in socialni vključenosti v izobraževanju

Quo vadis, Evropa, izobraževanje Quo vadis

Bruselj, 2. decembra 2019

Štiri leta po tem, ko so ministri za izobraževanje držav članic Evropske unije sprejeli „[pariško deklaracijo](#)“¹, in eno leto po tem, ko je Svet Evropske unije izdal [Priporočilo](#) o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja², želita evropska socialna partnerja na področju izobraževanja v tej izjavi obravnavati skupna načela, izzive in ukrepe za **okrepitev demokratičnega državljanstva, nediskriminacije in vključenosti v šolah**.

Namen te skupne izjave je ustvariti trdno podlago za nadaljevanje dialoga med evropskima socialnima partnerjema na področju izobraževanja, Evropskim sindikalnim odborom za izobraževanje (European Trade Union Committee for Education – ETUCE) in Evropsko zvezo delodajalcev na področju izobraževanja (European Federation of Education Employers – EFEE) o tem, kako omogočiti in zagotoviti ustrezno podporo učiteljem, izvajalcem usposabljanj in drugemu izobraževalnemu osebju, vodstvenim delavcem šol, akademskemu osebju in delodajalcem na področju izobraževanja, da bodo lahko kos zahtevnim in občutljivim nalogam. Socialni partnerji na področju izobraževanja imajo ključno vlogo pri zagotavljanju, da se bodo prihodnje generacije učile o demokratičnem državljanstvu, strpnosti in vključenosti ter da bodo lahko te vrednote uresničevali v vsakdanjem življenju. Zato morajo socialni partnerji na področju izobraževanja v razpravi o vključenosti na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni sodelovati kot polno priznani partnerji.

¹ Neformalno srečanje ministrov za izobraževanje držav članic Evropske unije, „Deklaracija o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije skozi izobraževanje“, 17. marec 2015, Pariz.

² Priporočilo Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja (2018/C 195/01), 22. maj 2018.

Ta izjava temelji na skupnem delu, izvedenem kot del projekta „EU CONVINCENCE“³, pri katerem so sodelovali ETUCE, EFEE in Evropsko združenje ravnateljev (European School Heads Association – ESHA), in na elementih, ki jih vsebuje njihova skupna izjava *Joint Statement on Inclusive Schools Within the Context of Diverse Societies* (Skupna izjava o vključujočih šolah v okviru raznolikih družb, 2019). V tej skupni izjavi ETUCE, EFEE, ESHA, Evropska zveza dijaških organizacij (Organising Bureau of European School Student Unions – OBESSU) in organizacija COFACE Families Europe dojemajo raznolikost kot dodano vrednost in priznavajo, „da je ključna vloga izobraževanja uresničevanje celotnega potenciala vsakega učenca“, ne glede na njegovo kulturno ali ekonomsko ozadje, spol, spolno usmerjenost, sposobnosti in potrebe po izobraževanju, ekonomski položaj, etnično poreklo, jezik, religijo, migracijski status ali status državljanstva. Tako so v *Skupni izjavi o vključujočih šolah v okviru raznolikih družb* podrobneje obravnavana prizadevanja pariške deklaracije v zvezi z bistvenim prispevkom izobraževanja k osebnemu razvoju, socialni vključenosti in družbenemu udejstvovanju, tudi z zagotavljanjem resnične vključenosti in bojem proti neenakostim, opolnomočenjem učiteljev, izvajalcev usposabljanj in drugega izobraževalnega osebja, vodstvenih delavcev šol in akademskega osebja ter s krepitvijo sposobnosti otrok in mladih za kritično mišljenje in dobro presojo, zlasti v kontekstu interneta in družbenih medijev.

Poleg tega ta izjava dopolnjuje Skupno izjavo ETUCE in EFEE „Prizadevanja za okvir ukrepov glede privlačnosti učiteljskega poklica“ (2018). Socialni partnerji na področju izobraževanja v izjavi poudarjajo svojo popolno zavezanost spodbujanju „vključenosti, enakosti in enakih priložnosti, vključno z enakostjo spolov v izobraževanju, z osredotočenjem na vedno večjo potrebo po oblikovanju demokratičnih in vključujočih kultur v šolah ter izpolnitvi potreb vseh oseb, ki sodelujejo v izobraževanju“ in spodbujanju „vključujočih, usmerjenih v učeče, trajnostnih in primernih delovnih mest“, ker ima navedeno neposreden vpliv na (spreminjajočo se) vlogo in obremenitve učiteljev, izvajalcev usposabljanj in drugega izobraževalnega osebja, vodstvenih delavcev šol, akademskega osebja in delodajalcev na področju izobraževanja v izobraževalnih sistemih.

Kontekst in izzivi:

Zaradi vedno večjih družbenih zahtev in raznolike družbe evropska sektorska socialna partnerja na področju izobraževanja, priznana kot predstavnika organizacij delavcev in delodajalcev v izobraževalnem sektorju po členu 154–155 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

priznavata, da:

- so za zagotavljanje enakega dostopa do visokokakovostnega, vključujočega izobraževanja vsem otrokom, ki uresničuje ves njihov potencial, potrebni **zadostni in trajnostni viri** v šolah in drugih izobraževalnih ustanovah;

---

³ Projekt EU Common Values Inclusive Education (Skupne vrednote EU, vključujoče izobraževanje; 2018–2020), ki ga je sofinancirala Evropska komisija v okviru programa Erasmus+, GD EAC št. 592113-EPP-1-2017-1-BE-EPPKA3-IPI-SOC-IN.

- je za spodbujanje učencev, dijakov in študentov, da uresničijo ves svoj potencial, bistveno, da se ponudi kakovostno izobraževanje, ki spodbuja raznolikost in v ospredje postavlja njihove interese, talente in sposobnosti;
- je treba socialno vključenost v izobraževanju obravnavati ob razumevanju širšega **konteksta revščine** in izključenosti, ki sta se v Evropi v zadnjih letih zaostri in okrepili zaradi politike izključevanja, pri čemer okrevanje ljudi še bolj potisne v ozadje in vpliva na učne rezultate že prikrajšanih učencev, dijakov in študentov;
- je treba izključenost, diskriminacijo in neenakost v izobraževanju obravnavati s presečnega vidika, pri čemer je treba upoštevati, da lahko učenci, dijaki in študenti doživljajo še večjo izključenost, če ima ta več vzrokov (npr. drugačno kulturno ali socialno-ekonomsko ozadje in spol, invalidnost in država izvora), hkrati pa je treba poudariti, da je znotraj teh splošnih značilnosti veliko različnih kompleksnosti;
- je treba izobraževalne ustanove, učitelje, izvajalce usposabljanj in drugo izobraževalno osebje, vodstvene delavce šol in akademsko osebje podpreti in dobro opremiti, da bodo ustvarili demokratično in vključujoče učno okolje, katerega cilj bo vključiti vse učence, doseči enakost v izobraževanju in uspevanje medkulturnega dialoga ter povečati priznavanje vrednosti, ki jo prinašajo raznolike skupine (ali vira, ki ga pomenijo);
- se je na pomanjkanje učiteljev, izvajalcev usposabljanj, vodstvenih delavcev šol in drugega izobraževalnega osebja, s katerim se soočajo številne evropske države, treba odzvati s povečanjem **privlačnosti učiteljskega poklica**, povečanim zaposlovanjem in zadrževanjem zaposlenih v izobraževanju ter z zagotavljanjem podpornega delovnega okolja in pogojev;
- je prisotnost socialnih partnerjev na področju izobraževanja, civilne družbe in drugih deležnikov na področju izobraževanja bistveno za obravnavanje izzivov, s katerimi se sooča Evropa;
- je vse to v okviru pravice do izobraževanja, kot je določena v členu 14 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Vloga socialnih partnerjev in zavez

Ob upoštevanju petih ključnih elementov, opredeljenih v Skupni izjavi o vključujočih šolah v okviru raznolikih družb (2019), kot bistvenih elementov za izvajanje vključujočega izobraževanja, se evropska socialna partnerja na področju izobraževanja in njihovi člani na nacionalni, regionalni in lokalni ravni zavezujejo k nadaljevanju in okrepitvi skupnega dela za povečanje multikulturalizma, demokratičnega državljanstva in socialne vključenosti v izobraževanju na naslednje načine:

- s spodbujanjem izobraževalnih politik, ki se posvečajo vsem učencem, dijaku in študentom, izboljšujejo razumevanje demokratičnih vrednot in raznolikosti kot vira za družbo;
- z upoštevanjem osnovnih vzrokov segregacije, izključevanja, diskriminacije, ksenofobije in radikalizacije v socialnem dialogu in partnerstvu z drugimi sektorji in akterji (vključno z zdravstveno in stanovanjsko politiko, socialnimi prejemki itd.);
- s pozivanjem k večjim osrednjim javnim naložbam in večji solidarnosti financiranja EU v korist šol na zapostavljenih območjih Evrope;

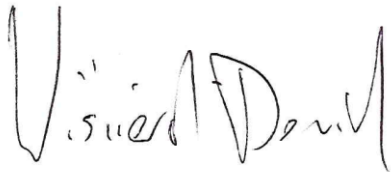
- s preprečevanjem izključujočih in segregacijskih šolskih praks, ki odkrito kršijo evropske skupne vrednote in se jim upirajo, in s pozivanjem k negativnim finančnim učinkom;
- s spodbujanjem in ohranjanjem trajnostne zaposlitve za delavce in delodajalce na področju izobraževanja, ustreznega in zadostnega strokovnega razvoja in podpore ter kariernih priložnosti za vodstvene delavce, učitelje, visokošolske učitelje in drugo izobraževalno osebje za srednjeročno obravnavo celostnih potreb posameznih učencev, dijakov in študentov ter za boljše zagotavljanje usposobljenih strokovnjakov, ki bo odražalo multikulturno družbo;
- s spodbujanjem in upoštevanjem petih ključnih elementov, opredeljenih v Skupni izjavi o vključujočih šolah v okviru raznolikih družb (2019), za izvajanje vključujočega izobraževanja v dialogu na evropski, nacionalni, regionalni, lokalni in institucionalni ravni.

Sklep

EFEE in ETUCE, evropska socialna partnerja na področju izobraževanja, se zavezujeta, da bosta aktivno promovirala to izjavo na evropski ravni in prek organizacij članic na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

To skupno izjavo je sprejel Evropski sektorski socialni dialog v izobraževanju (ESSDE) na plenarnem zasedanju 2. decembra 2019.

Bruselj, 2. decembra 2019

Daniel Wisniewski
Generalni sekretar
EFEE

Susan Flocken
Evropska direktorica
ETUCE